

Samo plačevanje odškodnin za pobite živali ni prava pot za preprečevanje konfliktov rejcev drobnice do volkov

SLOWOLF
WWW.VOLKOVI.SI

Sporočilo za medije projekta SloWolf
Ljubljana, 18-08-2011

Foto: Matej Vidrih

Dostopni so rezultati raziskave izvedene v okviru projekta SloWolf, s katero smo analizirali sisteme reje domačih živali s poudarkom na drobnici na območju prisotnosti volka v Sloveniji (to so predvsem območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost: OMD na Kočevskem, Notranjskem in delu Primorske) in katere glavni nameni so bili identificirati in raziskati najboljše in najslabše primere prakse varovanja drobnice pred napadi volka, ugotoviti in primerjati finančne posledice obeh praks (investicijske potrebe zaščitnih ukrepov, kmetijsko-upravljalški stroški, višina odškodnin in nadomestil, prihodek od reje drobnice itd.) in priprava priporočil za pripravo demonstracijskih primerov dobre prakse varovanja drobnice.

Že tri desetletja potekajo raziskave o uporabi pašnih živali kot orodje za rekultivacijo kmetijskih zemljišč v hribovitem svetu in na kraških travinjah, da bi preprečili njegovo opuščanje in zaraščanje z grmovjem. Obstoječi sistemi reje drobnice temeljijo na ureditvi zemljišča za nadzorovano pašo z usmerjanjem na izbrane pašne površine, ter tako doseganju učinkovitejše izrabe krmnih površin in boljše rodovitnost zemljišča. Takšni sistemi reje so skladni z obstoječimi cilji kmetijske politike po ohranjanju kmetijskih zemljišč in povečanju samooskrbe s

hrano. Pri teh sistemih pa ni bilo predvideno tudi učinkovitejše varovanje pašnih živali pred napadi volka na območju njihove razširjenosti. Med vsemi sistemi, ki so v uporabi, so bili v tej raziskavi ugotovljeni tako dobri kot slabi primeri izvajanja varovanja drobnice pred napadi volkov. Iz tega izhaja, da na ustreznost določenega sistema reje ne vplivajo samo njegove tehnološke karakteristike, ampak tudi dejstvo kako aktivno kmetje določen sistem uporabljajo in predvsem kako aktivno vršijo varovanje. Zaradi tega je izrednega pomena uvedba sistema dobrih praks, tako z demonstracijskimi primeri uporabe primernih varovalnih elektroograj in psov čuvajev, kot tudi neposredno svetovalno in izobraževalno delo z rejci na področju vodenja nadzorovane paše. Analiza dogajanj na terenu je tudi pokazala, da samo plačevanje odškodnin za pobite živali ni prava pot za preprečevanje konfliktov rejcev drobnice do volkov, ker je ta dobronameran ukrep lahko tudi zlorabljen, ko rejci izgubijo motivacijo za rekultivacijo kmetijskih zemljišč s pomočjo živali in nato rejski cilji pri živalih postanejo postranska stvar. Pri tem finančna analiza kaže, da je v večini primerov višina odškodnine za škodo od volka enaka ali celo višja od vrednosti mesa ubite ovce v primerih, ko gre za rejo za meso (ne za mleko).

Matej Vidrih, eden od izvajalcev raziskave iz Oddelka za agronomijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, svetuje: »V sedanjih razmerah za kmetovanje in potrebi po ohranjanju narave, lahko na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost samo s pomočjo pašnih živali dosežemo zastavljene cilje kmetijske politike. Za vodenje nadzorovane paše v hribovitem svetu in na krasu morajo biti kmetijska zemljišča ograjena in pregrajena na večje število manjših ograd z učinkovito elektroograj, da so pašne živali primorane, da prav na tistem delu zemljišča opravijo koristno delo - pašo, ki pelje do večje rodovitnosti kmetijskih zemljišč. Prav tako so volkovi sestavni del naše narave in na območju njihovega pojavljanja mora biti elektroograj prilagojena volkovom in redno vzdrževana. Ustrezne elektroograje so učinkovit način preprečevanja škod na drobnici tako od velikih zveri (volk, medved) kot tudi od potepuških psov. Trenutna bolečina ob dotiku z elektroograj je vzrok za strah pred neznanim tudi pri volkovih in je zelo učinkovit pripomoček za ustvarjanje razmer za (so)bivanje plena ob plenilcih tam, kjer smo si ljudje naravo že zelo prikrojili svojim potrebam.« Prav tako so projektne izkušnje iz terena pokazale, da sta za reševanje problematike škod najučinkovitejša dva načina: preprečevanje napadov na domače živali z uporabo primernih zaščitnih sredstev in preusmeritev na rabo prostora, ki ni v konfliktu s prisotnostjo volkov (npr. reja konj, goveda) (Černe in sodelavci, 2010¹). Treba je tudi omeniti, da dosedanje izkušnje v okviru projekta SloWolf podarjenih zaščitnih elektroograj, kažejo na zelo veliko učinkovitost takšnega varovanja, če se le-ta primerno uporablja.

Celotno poročilo raziskave povzete v sporočilu je dostopno na spodnji povezavi:

<http://www.volkovi.si/images/stories/Anamarija/porocilo%20akcija%20a5-zadnja%20verzija.pdf>

KONTAKT: Anamarija Žagar

Email: anamarija.zagar@gmail.com

Tel.: 040 374 706

Spletna stran: <http://www.volkovi.si>

¹ <http://www.volkovi.si/images/stories/Anamarija/2010%20cerne%20et%20al.%20-%20analiza%20skod%20po%20volkovih.pdf>